

Parallelweg 3 te Harderwijk

Activiteitenplan in het kader van een Omgevingsvergunning Flora- en Fauna-activiteit

Opdrachtgever	Project ontwikkeling B.V.
Kenmerk rapport	Activiteitenplan Parallelweg 3 te Harderwijk
Versie	V1.0
Datum	29 november 2025
Auteur	

EcoTierra-ecologisch adviesbureau
Postadres: Abraham Teerlinkstraat 10 7424 DM Deventer
Bezoekadres: Keulenstraat 10, 7418 ET Deventer
www.ecotierra.nl
info@ecotierra.nl
0570-597418

Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven. EcoTierra- ecologisch adviesbureau is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoTierra- ecologisch adviesbureau; opdrachtgever vrijwaart EcoTierra- ecologisch adviesbureau voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	4
1.1 PLANGEBIED	4
1.2 VOORGENOMEN INGREPEN	5
1.3 AANLEIDING	5
2 ALGEMENE INFORMATIE	6
3 WERKZAAMHEDEN EN PLANNING	7
3.1 WERKZAAMHEDEN	7
3.2 WERKWIJZE WERKZAAMHEDEN	7
3.3 PLANNING WERKZAAMHEDEN	8
4 VERBODSBEPALINGEN EN BELANG	9
4.1 VERBODSBEPALINGEN	9
4.2 WETTELIJK BELANG	9
5.1 METHODE INVENTARISATIE	10
5 METHODE INVENTARISATIE	12
6 ECOLOGISCH INVENTARISATIE: RESULTATEN	12
6.1 VLEERMUIZEN, KLEINE MARTERACHTIGEN, HUISMUS EN ZANDHAGEDIS	12
6.2 STEENMARTER	12
7 EFFECTEN	13
8 GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	14
8.1 STAAT VAN INSTANDHOUDING	14
8.2 AFBREUK GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	15
9 MAATREGELEN	17
9.1 MAATREGELEN	17
9.2 VERVANGENDE VERBLIJFPLAATSEN: TIJDELIJK	17
9.3 VERVANGENDE VERBLIJFPLAATSEN: PERMANENT	18
9.4 EFFECTIVITEIT MAATREGEL	19
9.5 AFHANKELIJK	20
9.6 UITVOERING MAATREGEL	20
10 ALTERNATIEVEN	21
10.1 ALTERNATIEVE LOCATIE	21
10.2 ALTERNATIEVE UITVOERING	21
10.3 ALTERNATIEVE WERKWIJZE	21
10.4 ALTERNATIEVE PLANNING	21

1 INLEIDING

In dit hoofdstuk worden het plangebied, de voorgenomen werkzaamheden en de aanleiding van dit activiteitenplan beschreven.

1.1 Plangebied

De planlocatie is gelegen aan de Parallelweg. Op de planlocatie bevinden zich diverse opstallen, namelijk: Een woonhuis, een berging, en vijf schuren/ruimtes (figuur 1). De woning is opgetrokken uit ruwe gemetselde muren in combinatie met een rieten dak. De berging en de drie schuren bestaan (voornamelijk) uit gestucte muren en zijn voorzien van een hellend dak bedekt met golfplaten. Op enkele plaatsen zijn de wanden voorzien van houten planken. De vierde schuur is opgetrokken uit ruwe gemetselde muren in combinatie met metalen wandpanelen en tevens een schuin dak bedekt met golfplaten. De vijfde ruimte betreft een koelcontainer hetwelk bestaat uit gladde bouwmaterialen. De planlocatie heeft een oppervlakte van ruim 7.000 m², waarvan circa 1.500 m² is bebouwd sinds 1955. De grenzen van het plangebied zijn op de meeste plaatsen afgebakend met een hek. Binnen de grenzen van het plangebied zijn enkele hagen, bomen, struiken en een verwilderd braakliggend terrein aanwezig hetwelk eveneens begroeid is met lage vegetatie. Aan de zuid-, en westzijde zijn diverse bomen en struiken aanwezig. De planlocatie is gelegen buiten de bebouwde kom van Harderwijk.

Afbeelding 1: Situering plangebied (bron: Ecofect B.V.).

1.2 Voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied te herontwikkelen. De opstallen zullen allen gesloopt worden, om vervolgens de nieuwbouw enkele bedrijfsopstallen te realiseren. De huidige vegetatie zal ook verwijderd worden.

De ingrepen en effecten van de ingreep in relatie tot natuurwaarden:

- Sloop- en bouwwerkzaamheden
- Afvoer sloopmateriaal
- Verwijderen vegetatie
- Perceel bouwrijp maken
- Aan- en afvoer bouw materiaal
- Herinrichting perceel.

1.3 Aanleiding

In het kader van de voorgenomen herinrichting is door Ecofect in december 2024 een natuurwaardenonderzoek (Natuurwaardenonderzoek Parallelweg 3 te Harderwijk) uitgevoerd.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat de aanwezigheid van vaste verblijf- en/ of voortplantingsplaatsen/ nesten en beschermd leefgebied van marterachtigen, vleermuizen, huismus en zandhagedis niet uit te sluiten was. Naar deze soorten/ soortgroep is in 2025 door Ecofect nader onderzoek verricht. Er zijn geen exemplaren/ verblijven/ nesten van huismus, vleermuizen en zandhagedis aangetroffen (Nader onderzoek huismus Parallelweg 3 Harderwijk, 29 april 2025, Nader onderzoek vleermuizen Parallelweg 3 Harderwijk, oktober 2025 en Nader onderzoek zandhagedis Parallelweg 3 Harderwijk, zomer 2025).

Uit dit nader onderzoek marterachtigen (Nader onderzoek zandhagedis Parallelweg 3 Harderwijk, augustus 2025) is naar voren gekomen dat vermoedelijk een dagrustplaats/ voortplantingsplek van steenmarter aanwezig is. Er zijn geen exemplaren van de soortgroep kleine marterachtigen waargenomen. Ook geen andere marterachtigen.

Door de voorgenomen ingreep zal de mogelijk aanwezige vaste verblijfplaats van de steenmarter verloren gaan. Dit is niet toegestaan bij de Omgevingswet. In dit kader dient een Omgevingsvergunning Flora- en Fauna-activiteit te worden aangevraagd. Onderhavig activiteitenplan is onderdeel van de aanvraag.

2 ALGEMENE INFORMATIE

Projectnaam:

Activiteitenplan Parallelweg 3 te Harderwijk

Naam aanvrager:

Project ontwikkeling B.V.

Factuuradres

Project ontwikkeling B.V.

Soort waarvoor de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd:

Steenmarter (Martes foïna)

Verbodsbepaling:

Artikel 11.54 Bal lid 1b : opzettelijk hun vaste voortplantingsplaatsen, eieren of rustplaatsen beschadigen of vernielen.

Wettelijk belang:

- Andere soorten: Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden inclusief het gebruik van die gebieden na ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.
- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Duur Omgevingsvergunning:

De Omgevingsvergunning wordt voor 5 jaar aangevraagd, van 1 december 2025 tot 1 december 2030

Spoedaanvraag:

In verband met de grote hoeveelheid aanwezige asbest in en op de panden en de ligging onder een hoogspanningstracé van Tennet, in verband met een grote kans op inbraak en brandstichting, een spoedprocedure aangevraagd.

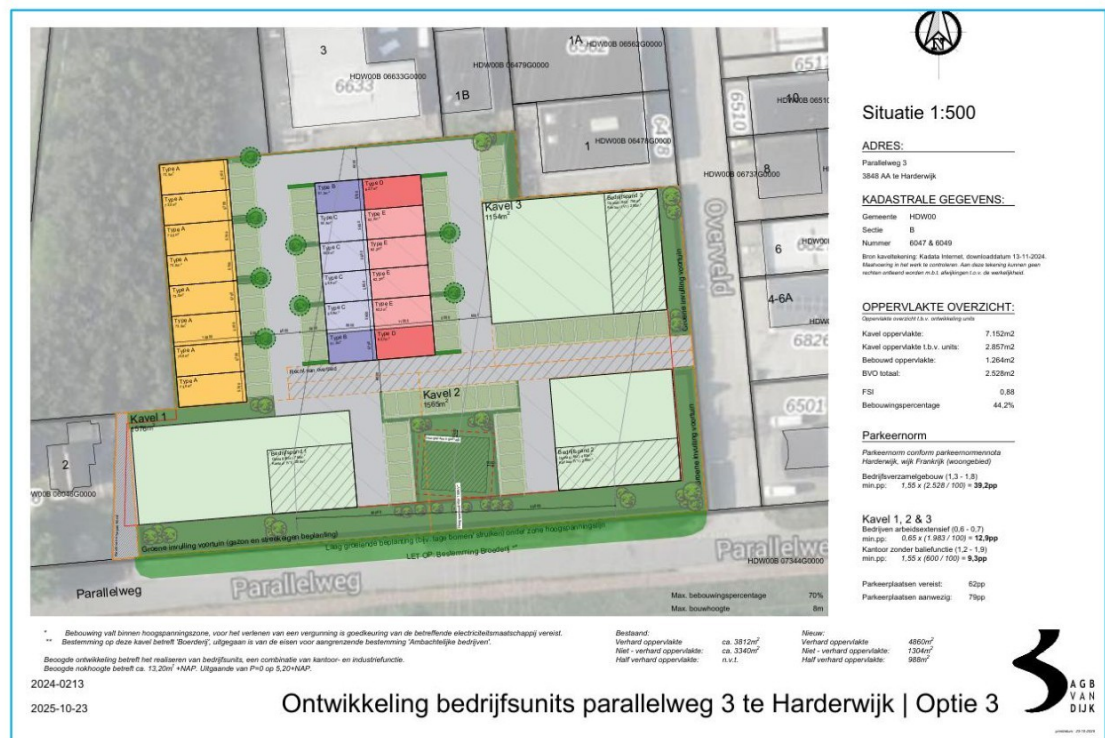
3 WERKZAAMHEDEN EN PLANNING

3.1 Werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied te herontwikkelen. De opstallen zullen allen gesloopt worden, om vervolgens de nieuwbouw enkele bedrijfsopstallen te realiseren. De huidige vegetatie zal ook verwijderd worden.

De ingrepen en effecten van de ingreep in relatie tot natuurwaarden:

- Sloop- en bouwwerkzaamheden
- Afvoer sloopmateriaal
- Verwijderen vegetatie
- Perceel bouwrijp maken
- Aan- en afvoer bouw materiaal
- Herinrichting perceel/ bouw.

Afbeelding 2: Gewenste toekomstige situatie (bron: AGB van Dijk).

3.2 Werkwijze werkzaamheden

In verband met de geplande werkzaamheden wordt er een ecologisch werkprotocol opgesteld, waarin omschreven staat welke maatregelen getroffen worden om effecten op beschermde soorten te voorkomen en eventueel extra voorwaarden uit de vergunning. Ook staat erin hoe te handelen als deze effecten toch optreden. Er staat onder andere in vermeld:

- in welke periode gewerkt moet worden;
- welke activiteiten op welke locatie(s) en op welk moment plaatsvinden;
- welke maatregelen worden genomen en wat daarmee wordt gerealiseerd voor de aangetroffen beschermde soorten;
- wanneer begeleiding door een ecoloog noodzakelijk is;
- wie de ecoloog en wat de deskundige exact gaat doen.

Er zal buiten de meest kwetsbare perioden van steenmarter worden gewerkt.

3.3 Planning werkzaamheden

Werkzaamheden	Periode	Maatregel
Aanbrengen tijdelijke mitigerende maatregelen steenmarter	December 2025	2 tijdelijke steenmarterkasten (VivaraPro ZK MA 01 Marterkast of MRTT1 De Steenmarterkast van Unitura)
Natuurvrij maken steenmarter	Een week voor aanvang werkzaamheden	Plaatsen bouwlampen en/of ultrasone afschrikmiddelen. Daarna eventueel verwijderen asbestdaken.
Werkzaamheden uitvoeren (buiten kwetsbare periode)	Vóór 1 maart 2026 of eventueel na augustus 2026	Verwijderen van asbestdaken of totaalsloop
Aanbrengen permanente mitigerende maatregelen steenmarter	Tijdens en na realisatie gebouwen, eind 2026	Realiseren van twee verblijven, 1 kast bovengronds en 1 verblijf onder een fundering.

4 VERBODSBEPALINGEN EN BELANG

4.1 Verbodsbepalingen

Artikel 11.54 Bal lid 1b: opzettelijk hun vaste voortplantingsplaatsen, eieren of rustplaatsen beschadigen of vernielen.

Als gevolg van de werkzaamheden gaat er mogelijk een dagrustplaats van de steenmarter verloren. Er zal geen significant leefgebied van steenmarter verloren gaan.

4.2 Wettelijk belang

Voor het kunnen aanvragen van een vergunning dient er aangegeven te worden, en te worden onderbouwd, welk wettelijk belang uit de Andere soorten kan worden gehanteerd.

- 'In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Er is in de te amoveren opstallen veel asbest aanwezig (Asbestinventarisatie rapportage Parallelweg 3, 3848AA Harderwijk de woning met 6 schuren, Wouters projecten maart 2025). Bij calamiteiten, zoals brand(stichting) kan asbest in de omgeving terecht komen. Dit kan gevaarlijk zijn voor omwonenden. In het kader van het project wordt het asbest verwijderd en afgevoerd, waardoor dit gevaar niet meer aanwezig zal zijn.

- 'In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied'

De uit te voeren ingrepen vallen onder deze definitie.

5 ECOLOGISCH INVENTARISATIE: ACHTERGROND

Voor specifieke beschrijvingen van de inventarisaties en gebruikte methodes wordt verwezen naar de separaat bijgevoegde rapportages die in het kader van de ingreep zijn uitgevoerd. Daar er alleen een waarneming van steenmarter is geweest, wordt alleen dit onderzoek verder behandeld.

Hieronder worden de belangrijkste punten weergegeven.

5.1 Methode inventarisatie

Bron: rapportage Ecofect:

Op basis van het kennisdocument kan er worden gesteld dat verdiepend onderzoek uitgevoerd met inzet van de Struikrover® volledig is, mits deze is ingezet volgens de onderstaande eisen.

- Per 0.25 ha geschikt leefgebied 1 meetpunt is gehanteerd
- Geschikt leefgebied: binnen de planlocatie enkel de gebieden waar de 3 v's van toepassing zijn
- 1 meetpunt: minimaal 4 weken betreffende positie monitoren. Binnen een periode van 8 weken kunnen er dus maximaal 2 meetpunten per Struikrover® gecreëerd worden.
- Lengte van monitoring plangebied bedraagt 8-12 weken
- Uitgevoerd binnen de optimale onderzoeksperiode (juni tot 15 november)
- Sardientjes eens per 3 weken verversst zijn

Bepaling omvang leefgebied en overzicht meetpunten

Het geel gemarkeerde oppervlakte betreft geschikt leefgebied voor marterachtigen. Deze gebieden bieden immers de 3 V's aan en zijn relatief vrij van menselijke verstoring. Aan de zuidkant van het plangebied bevindt zich een spoorlijn. Gezien de verstoring die dat geeft, is het aannemelijk dat dit geldt als afscheiding van het leefgebied.

Het geschikte leefgebied nabij de ontwikkelingen bedraagt circa 3.500 m² (0,35 ha). Het onderzoeksgebied bestaat uit 2 meetpunten. Op figuur 4 is ook zichtbaar waar de meetpunten zich bevinden.

Legenda

- Geschikt leefgebied
- ▲ Locatie struikrover/camera

0 20 40 m

Auteur: Ecofect B.V.
Bron: (PDOK, 2024)

Periode inzet Struikrover®

Tabel 2. Inzet Struikrover®

	Inzet aantal Struikrover®	Plaatsing	Verplaatsing (extra meetpunt)	Verversing sardientjes	Opgehaald en uitgelezen
Datum	1	3-6-2025	1-7-2025	1-7-2025	29-7-2025

Afbeelding 3: Onderzoeksopzet (bron: Ecofect).

6 ECOLOGISCH INVENTARISATIE: RESULTATEN

Hieronder worden de bevindingen van het onderzoek besproken. De waarneming zijn in bijlage 1 toegevoegd.

6.1 Vleermuizen, kleine marterachtigen, huismus en zandhagedis

Er zijn geen waarnemingen gedaan van jaarrond beschermde verblijven/ nesten/ leefgebied van huismus, vleermuizen en zandhagedis, zie separaat bijgevoegde rapporten. Tevens zijn er geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen of das.

6.2 Steenmarter

Tijdens de veldbezoeken zijn er sporen van marterachtigen in de vorm van prooiresten en/of verblijfplaatsen waargenomen.

De analyse van de beelden heeft geleid tot 1 waarneming van een steenmarter op 9 juni om 00.15. Er zijn geen andere waarnemingen geweest van de steenmarter.

Foto: Waargenomen steenmarter (bron: Ecofect).

7 EFFECTEN

Als gevolg van de werkzaamheden zou het zo kunnen zijn dat er mogelijk één verblijf (dagrustplaats, 1 exemplaar) van de steenmarter verloren. Schade aan essentiële foerageergebieden is niet aan de orde. De exacte functie van het plangebied is niet vastgesteld. Er is 1 waarneming geweest in 8 weken tijd. Mogelijk betreft het een foeragerend exemplaar, mede gezien de tijd van waarnemen (rond middernacht). Een verblijf kan echter niet volledig worden uitgesloten door deze ene waarneming. De verwachting is wel dat het eventuele verblijf niet significant zal zijn voor het exemplaar, daar je dan waarschijnlijk meerdere waarnemingen had gehad, op verschillende dagen en mogelijk ook meer rond de schemeruren, bij het verlaten of terugkeren van het exemplaar. De verwachting is ook dat er, op basis van de enkele waarneming, er geen voortplantingsplek aanwezig is. Dan zouden meerdere exemplaren, waaronder jongen, vast een keer op de camera's zijn vastgelegd.

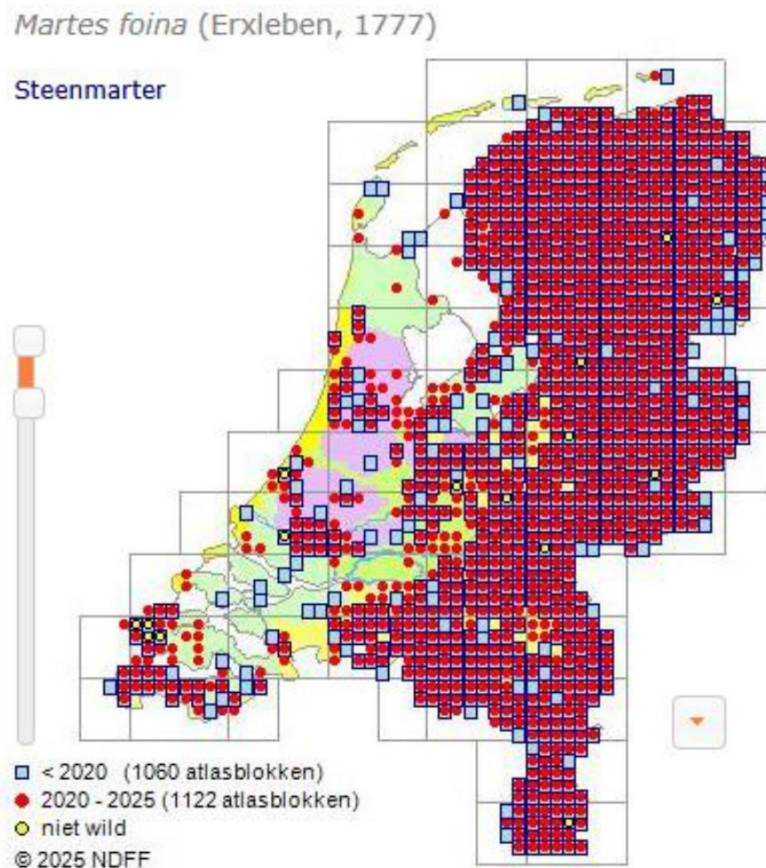
Het verlies van het mogelijk verblijf zal gemitigeerd worden door twee tijdelijke en twee permanente verblijven. Ook worden passende maatregelen genomen om schade aan individuen te voorkomen. Zo wordt er gewerkt in de minst kwetsbare periode van steenmarter en worden de opstallen ongeschikt gemaakt door het toepassen van bouwlampen en/of ultrasone afschrikmiddelen en/of het verwijderen van asbestdaken. De maatregelen om steenmarter te ontzien worden nader toegelicht in hoofdstuk 9.

8 GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

8.1 Staat van instandhouding

Volgens het document 'De staat van instandhouding, factsheets voor 25 soorten in Gelderland' Arcadis 2018, zijn exacte getallen van de steenmarter populatie in Nederland onbekend (kennislacune). Bekend is dat deze soort in onder andere Oost-Nederland in aanzienlijk aantal voorkomt. De huidige populatieomvang wordt dan ook als 'gunstig' beoordeeld.

De steenmarter is vroeger zwaar bejaagd. Voor de verandering van de jachtwet in 1948 was de steenmarter nagenoeg uitgeroeid in Nederland. Tegenwoordig wordt de soort in het oosten en noorden van Nederland veel waargenomen en de populatie wordt hier gezien als stabiel. De soort breidt zijn areaal verder naar het westen uit, waardoor ook het aantal daar toeneemt (Broekhuizen et al., 2010). De beoordeling van de populatie trend is daarom 'verbeterend'. In het oosten is zowel het areaal als de dichtheid dermate toegenomen dat het van een schaarse tot een algemene soort is geworden (o.a. Broekhuizen et al., 2010). Steenmarter heeft de hoofdverspreiding in de oostelijke helft van Nederland, maar wordt ook steeds vaker in het westen waargenomen. Er is nog geen duidelijk patroon waar te nemen welke gebieden wel en niet bezet zijn. Zeer open gebieden en uitgestrekte bosgebieden lijken enigszins te worden gemeden. Bebouwde kernen binnen deze minder geschikte leefgebieden kunnen echter wel bezet zijn. Het verspreidingsgebied is als 'gunstig' beoordeeld.

Figuur 1: Verspreiding van de steenmarter in Nederland (bron: Verspreidingsatlas 2025).

Oost-Nederland kan worden gezien als een bolwerk van de steenmarter in zijn dispersie naar het westen. De bijdrage van Gelderland aan de landelijke populatie is derhalve groot. Gezien het algemene voorkomen van de steenmarter is de verwachting dat de meeste potentiële territoria in de Achterhoek, de omgeving van Nijmegen en de IJsselvallei inmiddels bezet zijn en dat de populatie daar niet verder meer zal toenemen. Uitbreiding is nog wel mogelijk in de Betuwe en in de Gelderse Vallei. Deze uitbreiding zal een toename in populatieomvang bewerkstelligen. Hierdoor is de trend als 'verbeterend' beoordeeld. De steenmarter wordt zowel in stedelijke gebieden als in het de (meer) landelijk gebieden aangetroffen. Vanwege het algemene voorkomen van de steenmarter in Gelderland is de verspreiding beoordeeld als 'gunstig'. Het is aannemelijk dat de SvI in Harderwijk en omgeving niet anders is.

Beoordeling staat van instandhouding van de steenmarter in Gelderland

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Bijdrage Gelderland aan de landelijke populatie	Groot		
Populatieomvang	Gunstig	Verbeterend	Wordt gehaald
Verspreidingsgebied	Gunstig	Verbeterend	Wordt gehaald
Kwaliteit van het leefgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Toekomstperspectief	Gunstig	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding	Gunstig	Verbeterend	Wordt gehaald

Figuur 2: Overzicht SvI steenmarter (rapport Arcadis).

8.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Door de ingreep wordt mogelijk (zie hoofdstuk 7) een vaste verblijfplaats (dagrustplaats, 1 exemplaar) van steenmarter aangetast. Afbreuk aan de (lokale) gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om te voorkomen dat exemplaren van steenmarter geschaad of gedood worden tijdens de werkzaamheden. Daarnaast worden er vervangende verblijfplaatsen gecreëerd (met een factor 2). Zodoende treedt er op geen enkel moment een gebrek aan verblijfplaatsen op. Daarnaast heeft een steenmarter vaak meerdere dagrustplaatsen tot zijn of haar beschikking. Derhalve is de gunstige staat van instandhouding van steenmarter niet in het geding.

8.3 Zorgvuldig handelen

Er zal buiten de kwetsbare periode van de steenmarter worden gehandeld (voor de zorgvuldigheid, daar er geen kraamlocatie verwacht wordt). De kraamperiode loopt globaal van half maart tot en met augustus.

Steenmarter	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Kraamverblijf												

Figuur 3: kwetsbare periode steenmarter (Bron: SMP Deventer, Ecogroen).

Er zullen tevens maatregelen worden genomen om te voorkomen dat het exemplaar wordt geschaad of gedood. Tevens zullen er maatregelen genomen worden opdat er te allen tijde voldoende geschikte verblijfplaatsen aanwezig zullen zijn. De uitvoering van de maatregelen zal worden begeleid door een ter zake kundige.

9 MAATREGELEN

9.1 Maatregelen

Er dienen alleen mitigerende maatregelen genomen te worden voor de te vernietigen vaste verblijfplaats, het overige functionele leefgebied blijft voor de steenmarter intact. Er dienen derhalve vervangende verblijfplaatsen aangeboden te worden.

Hierna worden de noodzakelijke maatregelen beschreven die genomen worden voorafgaand aan en/of tijdens de werkzaamheden.

Algemeen

- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd;
- De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van de betreffende soorten;
- Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder;
- Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Omgevingswet kunnen worden uitgevoerd.

Uitvoering van maatregelen

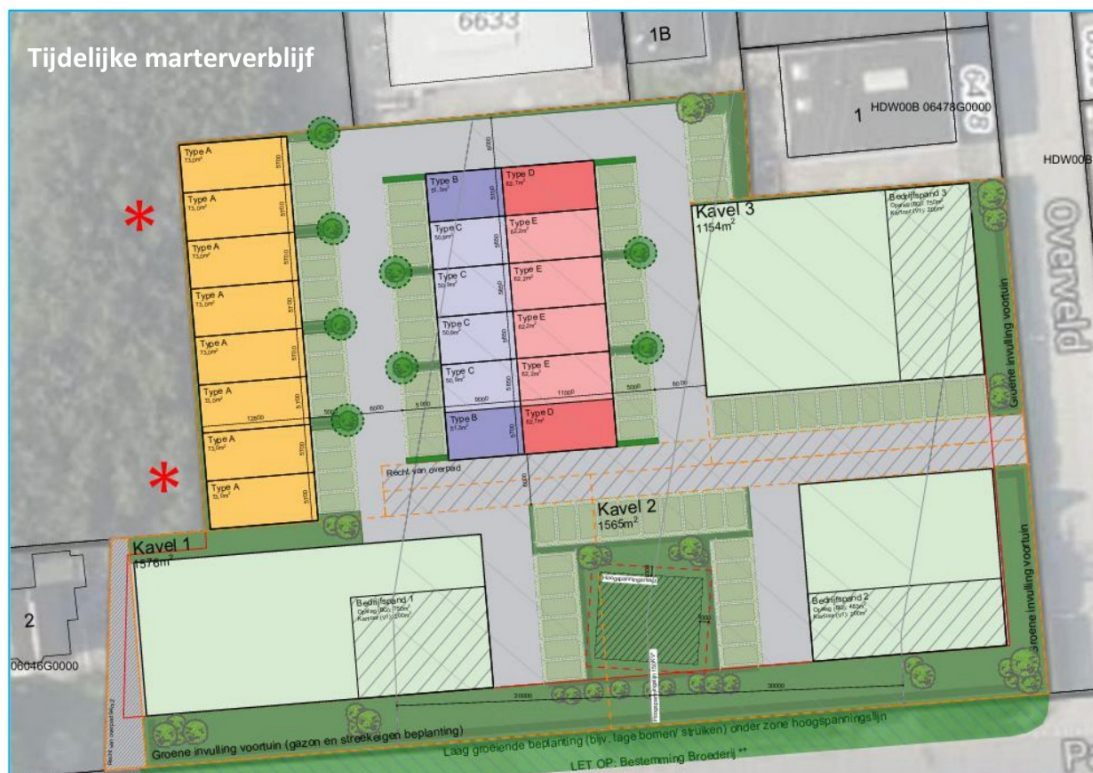
- De sloopwerkzaamheden dienen uitgevoerd te worden van augustus tot en met half maart, buiten de voortplantingsperiode van steenmarter;
- Ongeveer een week voor aanvang van de sloop dienen ultrasone marterverjagers en/of bouwlampen geplaatst worden om de kans op aanwezigheid van een steenmarter te verminderen. Tevens kunnen daarna de asbestdaken verwijderd worden, dan worden de opstallen eveneens ongeschikt voor steenmarter.

9.2 Vervangende verblijfplaatsen: tijdelijk

Om het verlies van het mogelijk aanwezige verblijf van steenmarter op te vangen worden in december 2025 twee tijdelijke marterverblijven (<https://vivarapro.nl/product/zk-ma-01-marterkast> of soortgelijk) aangebracht in het naastgelegen bosschage. Beide verblijven worden geplaatst in de directe omgeving van het mogelijke oude verblijf en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Er zal stro worden gelegd in de kast, evenals lokmiddel waardoor een exemplaar de kasten nog eerder zal vinden. Om de kasten te verbergen en te isoleren wordt de kast afgedekt met takken en bladeren. De kasten worden op tegels geplaatst zodat de onderkant niet gaat rotten.

De tijdelijke kasten blijven minimaal 3 maanden gehandhaafd na realisatie van de permanente kasten. Verwijderen gebeurt bij voorkeur buiten de voortplantingsperiode (dus in de periode september- half maart). Wanneer de kasten voor een reden binnen het voortplantingsseizoen verwijderd dienen te worden, dient voorafgaande aan de verwijdering vastgesteld te zijn dat er geen jongen aanwezig zijn

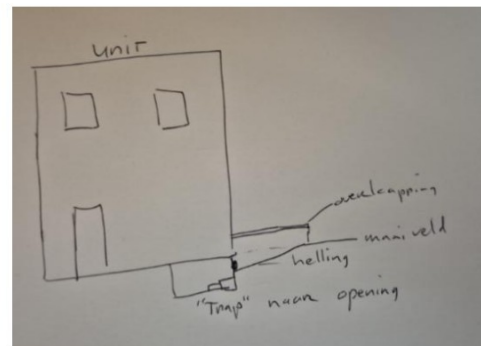
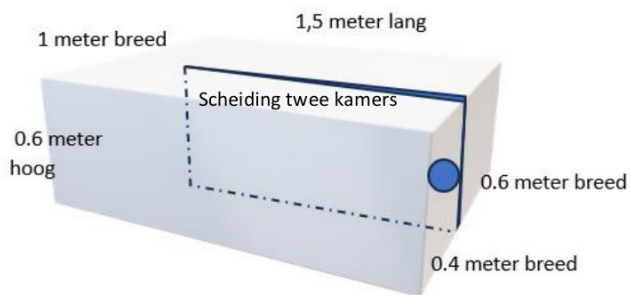

Afbeelding 4: Globale locatie te plaatsen tijdelijke kasten.

9.3 Vervangende verblijfplaatsen: permanent

Voor de steenmarter worden twee permanenten verblijven gerealiseerd binnen het perceel. Er zullen twee type verblijven worden gerealiseerd. Het eerste verblijf is een kast zoals beschreven bij de tijdelijke mitigatie. Rondom de kast komt groen (dat ook in de winter groen is of blad draagt, zoals beukenhaag) met een kleine doorgang, zodat de kast afgeschermd is. Het tweede verblijf zal een soort kelder/ kruipruimte worden onder een van de unit. Het verblijf zal naast het bosschage komen, zie afbeelding 6. Het verblijf zal, bij benadering, een afmeting hebben van 1,5 x 1,0 x 0.6 meter (lxbxh). Er zal een toegang worden gecreëerd van circa 5 cm in doorsnee. De toegang zit onder het maaiveld. Er zal een helling komen die leidt naar het maaiveld. De exacte uitvoering / locatie van de geul is afhankelijk van de mogelijkheden, daar de erfgrans langs het pand loopt. De exacte uitvoering zal nog worden uitgewerkt. Door een overkapping (tussen de 0.5 en 1 meter lang) te maken over de geul zal er geen water in het verblijf regenen. Over de overkapping komen taken te liggen. Door nabij het einde van de overkapping groen te planten ontstaat er een afgeschermd situatie. In het verblijf komt een scheidingswand die twee kamers creëert. De kleinste kamer heeft de doorgang. Bij de doorgang wordt een "trapje" gecreëerd waardoor de steenmarter makkelijk bij de uitgang komt. In de grote (kraam)kamer komt hooi te liggen. Exemplaren worden naar de vaste verblijfplaats gelokt met lokmiddel.

Afbeelding 5: Voorstel verblijf onder fundering (EcoTierra).

Afbeelding 6: Locatie permanente verblijfplaats steenmarter. In blauw de bovengrondse kast, in rood de kast onder de fundering.

9.4 Effectiviteit maatregel

Voor steenmarter worden twee tijdelijke marterverblijven gerealiseerd. Deze vervangende voorzieningen worden door de Zoogdiervereniging en VivaraPro ontwikkeld. De effectiviteit van steenmarterkasten is niet groot. Uit een onderzoek uit 2020 blijkt dat van 139 kasten die sinds 2013 zijn verkocht er slechts één in gebruik is genomen door steenmarter (Zoogdiervereniging 2020). Dit houdt vermoedelijk verband met het grote aantal verblijfplaatsen dat de dieren al kennen in hun eigen netwerk aan verblijfplaatsen. Deze

krijgen kennelijk de voorkeur boven de nieuwe verblijfplaatsen. Toch worden bij monitoringsonderzoeken van allerlei uilenkasten (sporen van) steenmarters aangetroffen. De steenmarterkasten zijn zodoende ook functioneel.

Omdat er maar weinig bekend is over mitigerende maatregelen voor steenmarter is gekozen voor een gevarieerde oplossing, opdat het exemplaar de meeste keuze heeft. De “standaard” kast en een verblijf op maat. In de praktijk worden met enige regelmaat verblijven van (steen)marters onder funderingen aangetroffen.

9.5 Afhankelijk

De initiatiefnemer is voor de permanente verblijven niet afhankelijk van derden, de gronden waarop de permanente kasten geplaatst gaan worden zijn in eigendom van de initiatiefnemer.

9.6 Uitvoering maatregel

De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een ecologisch werkprotocol waarin de voorwaarden uit de vergunning zijn opgenomen. De werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van een ter zake kundige.

10 ALTERNATIEVEN

10.1 Alternatieve locatie

Het project is locatie gebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd.

10.2 Alternatieve uitvoering

De opstallen kunnen niet worden omgebouwd tot units, er is veel asbest aanwezig en de opstallen verkeren in een zeer slechte staat van onderhoud.

10.3 Alternatieve werkwijze

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor steenmarter worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Gekozen wordt voor een voor steenmarter optimale werkwijze.

10.4 Alternatieve planning

De planning is volledig aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor steenmarter. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor de aanwezige soort geen voordelen.